

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Septima. Quid nobis prænuntient Cometæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

QUAESTIO VII.

Quid nobis praenuntient Cometae?

Secundum Philosophos & Astrologos

passim plurimos habet Effectus Cometa, vel ut causa, vel potius signum, ex quo plerumq; & ut probabiliter, licet non inevitabiliter Astrologi talia eventura & ordinaria, quae praenuntiat Cometa mala sunt, sed quia omnia longum esset recensere, praecipuos & celeberrimos eius effectus ex Scoto subijciam verbotenus. Novem ergo, vel decem sunt effectus, inquit Scotus, quos signat omnis Cometa: Primò signat ventos, ita quod annus in quo apparent Cometae sit ventuosus, maximè in illa plaga, in qua apparent. Secundò signat caliditatem & siccitatem. Tertio terrae motum. Quarto sterilitatem fructuum & terrae nascentium. Quintò inundationem aquarum. Sexto mortalitates viventium. Septimò contentiones, rixas, bella. Octavo mortes Principum & contra hoc solvit, Scotus Quaest. 19. Art. 2. sex argumenta. Nondò mutationes regionum. Decimò variationes linguarum & sectarum, & haec omnia probantur experientia, quia ista per longas & frequentes observationes experti sunt praedecessores nostri & in libris observarunt.

Nunc causas singulorum per partes saltem subijciam ex eodem Scoto, una causa primò inquit est quare scilicet Cometa signet ventos, quia Cometa generatur ex exhalatione sicca, calida, tenaci & ventuosa, ideò tempore quo apparent Cometae multae exhalationes elevantur à terra, quarum magis tenues, ventuosae & foriores elevantur sublimius, & cedunt in materiam Cometarum, sed debiliores & minus ventuosae calidum in materiam ventorum.

Causa secundi est, quia cum Cometa fiat per elevationem exhalationis calidae & siccae non potest generari nisi tempore calido & sicco, tum propter commixtionem exhalationum cum aere, tum propter caliditatem ipsius temporis.

Causa tertii est, quia terrae motus causantur propter exhalationem calidam, & siccam inclusam in concavitatibus terrae, quae propter contrarietatem quam habet cum frigiditate terrae intenditur & fortificatur, & concutit latera concavitarum terrae petendo exitum, & si non inveniat valde timendus est terrae motus, & ruina locorum & domorum in locis dispositis, si autem inveniat exitum generantur venti, & sic Cometa saltem sub disjunctione est causa terrae motus & ventorum.

Causa quarti est, quia tempore apparitionis Cometarum aer est valde calidus & siccus, & ideò adurit plantas, & terrae nascentia cum fuerint recentia: Secundò quia tunc aer ponitur extra suas naturales dispositiones vitam continentes, nam omnis vita consistit in calido & humido, ut patet in libro de morte & vita; Tertio quia aer propter commixtionem exhalationis calidae, redditur nimis calidus, ut ante dixi.

Causa quinti seu inundationis est, quia, ut dixi, tempore Cometae contingit terrae motus. *F. Amandi Hermann Physica.*

rus, ac proinde terra ascendit, & tunc per consequens aqua ascendit. Unde tantum per accidens est causa inundationis, nam per se causat diminutionem fontium, & fluminum ob nimiam siccitatem & caliditatem juxta Prolomæum & Astrologos alios.

Una Causa sexti est, quia Stella Cometa notat siccitates & caliditates, ut dictum est, ideò tempore quo apparent Cometae aer mutatur de suis naturalibus dispositionibus in alias, ex qua mutatione (maximè quando est valde notabilis) causantur mortalitates & Epydimiae. Altera causa est, quia tempore, quo fiunt Cometae multa exhalatio tenax & ventuosa, & quodammodo venenosa admiscetur aeri, quam viventia inspirant & attrahunt, unde dicunt Naturalistae, quòd homo citius moriatur ex aere infecto & inspirato, & attracto quam ex veneno comesto, & ratio est, quia aer infectus & venenatus, & inspiratus à vivente statim vadit ad domicilium, seu ad cor, laeso autem corde statim extinguitur homo, vel aliud vivens quodcunque, sed venenum comestum non attingit ad cor immediatè, sed per multas transmutationes, alterationes intermedias, nam primò reponitur in stomacho & digeritur, & quodammodo commovetur à calore stomachi priusquam perveniat ad cor, unde potest multo facilius quis adhibere remedium contra venenum viventis, quam contra aërem infectum attractum.

Causa septimi est, quia propter caliditatem, & siccitatem temporis quo apparent Cometae incitatur, & augetur cholera in hominibus, cholera autem est praecipua causa rixationis & irae, & ideò dicit Prolomæus in 4. parte, quòd Cometa mutet homines ad omnes res, quae sunt facilis motus, & quòd tempore Cometae cholera augetur, patet ex signo inquit Scotus, quia illo tempore homines plus patiuntur febres acutas, quam alio tempore.

Causa octavi est, quia vel Cometae signant universaliter mortalitates viventium, & singulariter Principis, quia mors Principis est magis notabilis, quam aliorum; vel quia ex dictis Principes etiam incitantur ad bella, & ceteri homines & contingit eos aliquando in bello cadere, & hoc magis notatur, vel quia sunt delicatae complexionis & tunc est maxima alteratio, & infectio aëris, ac proinde facilius infirmantur & moriuntur, sed quia inveniuntur multi magis delicatae conditionis, quam Principes, ut sunt infantes & debiles puto torum in eo esse positum, quia mors Principis magis notatur.

Causa noni est, quia mutationes & vicissitudines regnorum sequuntur ad bella & mortalitates & Epydimica hominum, aliorumque viventium Stella autem Cometa signat bella & mortalitates; ergo & mutationes regnorum ex consequenti saltem.

Causa decimi est, quia per Stellam Cometae homines mutantur ratione caloris, & siccitatis ad certè credendum & opinandum; ergo &c. nec hoc mirum videri debet, quia corpora Coelestia saltem indirectè agunt in voluntatem nostram, ut docui supra

VII. Mortalitates.

VIII. Cur rixae & bella.

IX. Cur mortes Principum.

X. Mutationes Regnorum.

XI.

Gggg 2 cas

cur non ergo similiter Stella cometa maximè cum causet calorem & siccitatem, quæ multum jvant ad mutandam voluntatem. Sed petes quid de stella, quæ apparuit magis Christo nato, an scilicet fuerit Cometa, an verò de natura astrorum? de qua diu ante Christum natum cecinit Sybilla Erithræa.

Divinamq; magi Stellam coluere recentem,

Monstratusq; Dei præcepta sequentibus infans

Est in præsepio &c. lib. 8. Oraculorum.

XXII.

*Magorum
Stella non
fuit Astrum.*

Aliqui quos citat Abulensis ad caput secundum Matthæi Quæst. 11. affirmant, quod fuerit de numero Astrorum, hæc tamen sententia est falsa, primò quia contra communem SS. Patrum quos refert S. Thomas 3. parte Quæst. 36. Art. 7. Secundò, quia astra singulis diebus nobis oriuntur & occidunt, ista autem Stella continuo eis apparuit excepto tempore quo manserunt Hierosolymis. Tertiò, quia lumen Solis de die obscurare solet lumen aliorum & stellarum, illa tamen Stella etiam de die ita lucebat tanto splendore, ut ipsum Solis splendorem longè superaret secundum S. Ignatium Martyrem Epistola 14. ad Ephesios, & patet ex illo Ecclesiæ: *Quem Stella, quæ Solis rotam vincit dicere, ac lumine.* Quartò quia illa Stella erat vicina terræ, astra autem sunt valde remota. Et quod non fuerit verus Cometa potest suaderi iisdem fere rationibus, tum quia longius distant Cometa à terra, quam ista Stella; tum quia si ista Stella generaretur connaturaliter sicut alia Stella comata, non esset ratio quare se occultaret regibus dum essent Hierosolymis, & etiam quia Cometas suo splendore longè superabat.

Nec fuit Cometa.

XIII.

Fuit Angelus vel meteorum insolitum.

Fuit ergò ista Stella vel Angelus aliquis sub specie Stellæ apparens, ut volunt Chrysostomus in cap. secundum Matth. Fulgentius Sermone de Epiphania, Gregorius. Nissenus in Dialog. de anima, vel ut probabilius puto cum alius, Stella ista fuit quoddam meteorum insolitum Divinà virtute de sublunari materia conflatum & miraculosè compositum, quod non virtute propria, sed Angelico ministerio movebatur, ut Solem justitiæ Christum Dominum in Stabulo jacentem demonstraret. Vide plura apud Conimb. hic Tract. 8. cap. 7. per totum.

QUÆSTIO VIII.

De Spectris & Imaginibus seu Apparentis, quæ in sublimi apparent & primò de Galaxia.

I.

Galaxia non est Cometa in aère.

Varias Poëtarum fabulas & Philosophorum sententias de Circulo lacteo referunt Conimb. Tract. 4. cap. 1. & 2. Scotus hic Quæst. 20. Art. 1. per totum, quos vide utrobique refutatos, etiam sententiam Aristotelis hic lib. 1. cap. 8. ponentis Circulum lacteum in aère per modum Cometæ. Attamen non est auditum Cometam, tot Sæculis invariaturum manere, ut

manet Galaxia & licet Lovanienses, Parisienses & aliqui Thomistæ excusare conentur Aristotelem quasi verisio sua quoad hoc esset corrupta, scire tamen debebant omnes interceptes Græcos eundem errorem tribuisse Philosopho, alii volunt ipsum probabiliter locutum sed quidquid sit de hoc, ego.

Dico: Cum Conimb. ibidem Aristotelem quantumvis acuto, & perspicaci voluerit ingenio hominem tamen fuisse, à quo proinde quidquid humanum est omnino alienum esse non oportet, humanum autem est errorem etiam in naturalibus. Suppono ergò extra controversiam Galaxiam esse in Cælo juxta illud Ovidii

Est via sublimis Cælo manifesta serena,

Lactea nomen habet candore notabile visu.

Suppono etiam Circulum esse unum ex maximis Cæli Circulis, qui longitudine totum Cælum cingit & in duas partes dividit, perigittarium & Geminis & etiam latitudine amplissimus de quo Ptolomæus lib. 8. magnæ constructionis dicit lacteum Circulum, non simpliciter Circulum esse, sed Zonam quandam, quæ colorem lactis tota retinet: Unde nomen accepit, non tamen ubique ejusdem latitudinis, imagines autem & constellationes Cælestes per quas transire conspicitur Galaxia, pulcherrimè describit Manilius post descriptionem Zodiaci lib. 1. Astronomicorum, metro quod sic sonat:

*Alter in adversum positus succidit ad
arctos,*

Et paulum à Boreæ gyro sua flariducit,

Transitq; in versè per hydera Cassiopea,

*Inde per obliquum descendens tangit
olorem,*

Æstivosq; secat fines, aquilamq; supinam,

*Temporaq; equantem gyrum, Zonamq;
ferentem*

*Solis equos, inter caudam, quæ Scorpius
ardet,*

Extremamq; sagittarii levam, atq; sagittam.

*Inde suos sinuat flexus per crura, pedesq;
Centauri alterius, rursusq; ascendere
Cælum*

*Incipit argivamq; ratem per aplaustrum
summa,*

*Et medium Mundi gyrum, Geminisq; partem
inum*

*Signa secat, subit Heniochum: reg; inde
profectus*

*Cassiopea perens super ipsam Persen
transit,*

*Orbemq; ex illa captum conclusit in
illa,*

Hic